

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kroge. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravništvu, plačuje se vnaprej.

Za **inserate** se plačuje 1 krona temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Samostojno, neodvisno slovensko stranko na Štajerskem

snujejo gospodje: **J. Šinko**, posestnik, tržan in župan v Središču. **Benjamin Kunej**, posestnik in tajnik v Brežicah. **Dr. Ribhard Karba**, zdravnik na Vrnskem. **Jože Zdolsek**, posestnik na Ponikvi. **Rudolf Vrabl**, učitelj na Vrnskem. **Frau Štupica**, c. kr. notar v St. Lenartu v Slov. goricah. **Rad. Škofek**, nadučitelj v pok. v Vojniku. **Blaž Urleb**, posestnik in župan v okolici St. Jur ob J. ž. **Ivan Pleskovič**, rač. vodja br. skladnice v Trbovljah. **Dominik Majcen**, rudar in tajnik „Del. podp. društva“ v Hrastniku. **Dr. K. Chloupek**, zdravnik v Ljutomeru. **Vekoslav Spindler** v Celju. — Izdali so knjižico z naslovom: „Štajerski Slovenci, kaj hočemo!“ in pozivljajo z njo štajerske Slovence, da si ustanovijo samostojno ljudsko glasilo, ki bi zastopalo neodvisno na vse strani koristi vsega slovenskega ljudstva in ne le posameznih njegovih stanov. Gospodje si prisojajo torej zmožnost, s svojim časopisom ugajati učenjaku tako, kakor delavcu, obrtniku tako kakor uradniku, duhovniku tako kakor onemu, ki ne živi po cerkvenih naukih. Do sedaj še tega časopisa nima nobeden promatlen narod. Omenjena knjižica hoče skupno delo vseh stanov in tudi svetovnikom ne odreka pravice, da se urednjujejo javnega življenja: zavrača pa studno gonjo proti ljudem istega naroda, ki imajo drugačno prepričanje, in vtikanje verskega vprašanja v javno življenje in zahteva svobodo prepričanja za vsakogar, bodisi te ali one vere. — Ostale točke programa so iste, na katere smo se štajerski Slovenci pogovarjali od nekdanj. — Eno neodvisno žalitev vseh zavednih Slovencev, ki jo brošura piše, moramo z vso silo zavrniti. Brošura „neodvisnih“ namreč pravi: „Ne naše narodno vodstvo, ampak priprosta občina Kokar je v Šavinjski dolini nam je priborila jezikovne pravice, kolikor jih do sedaj sploh imamo.“ Ta trditev je gorostasna neresnica in krivica za vse Slovence, ki so dozdale delovali za pravice svojega naroda. Može, ki so že pred letom 1848. pogovarjali se za pravice Slovenstva, ki so pred 40imi leti začeli slovensko uravnavati, posebno pa župniki, župani, odlični zasebniki, poslanci, odvetniki in notarji, ki so pred četrtino stoletja z občutnimi gmotnimi in duševnimi žrtvami izsilili od vlade, da je pripustila slovenske spise pred sodišča in druge javne urade in zaukazala njih slovensko reševanje ter tudi slovensko zapisovanje zahtev slovenskih strank, može, ki so izbojevali proti najvišjemu sodišču in nadsodiškemu predsedniku Waserju

ter drugim okoščenim birokratom slovenske vpise v zemljiške knjige — poslancem, ki so dosegli od vlade imenovanja slovenskih uradnikov — vsem tem možem, katerih mnoge že krijejo hladni grobovi, drugi pa osiveli se stojijo danes v vrstah narodnih bojevnikov, in mlajšim narodnjakom, ki so stopili v naše bojne čete — vsem tem mečejo neodvisni z najpoglejšo nesramnostjo v obraz, da niso storili ničesar za Slovenstvo! Čast kokarskemu razžatemu županu, pa on je samo eden v mnogoštevilni vrsti slovenskih županov, in načelnikov drugih samostojnih uradov med nami, ki že dolgo let slovensko uradujejo. S skrunbo grobotakih mož, kakor so bili Slomšek, dr. Kočvar, Trstenjak, dr. Razlag, dr. Dominikuš, Herman, Lipold, Raič, Žičkar itd. itd. in z grdo nevhvaležnostjo do čestitih starčkov, kakor n. pr. je dr. Josip Vošnjak, in do drugih, danes delujočih Slovencev stopajo neodvisni pred svet in bodo v nedeljo zbirali v prostorih celjske „Čitalnice“, katera jim jih je v čudnem samozatajevanju prepustila. Da so vsi, ki so na omenjeni brošuri podpisani, vedeli za njeno vsebino, moramo dvomiti. Da pa dajo svoja imena zlorabiti za sramotitev narodnih grobov in res zaslužnih rojakov, to ni pošteno in ni — slovensko!

Slovenski župani, varuhi in gojitelji slovenskega jezika!

Državna poštna uprava namerava odpraviti dosedanje poštne vožnje s konji ter uvesti mesto nje vožnje z avtomobili. Avtomobili vozijo po navadnih cestah s hitrostjo železniških vlakov ter bodo tako urejeni, da bodo v njih prostora za 10 do 20 oseb. Iz tega je razvidno, da bodo pošte z avtomobili takorekoč nadomestovale za osebe železnice ter ljudstvu mnogo več koristile, nego dosedanje vozne pošte s konji. Edina zapreka bode avtomobilom, vsaj nekaj časa, plašljivost konj, a ta se da z ozirom na to, da bodo vozili avtomobili ob določeni uri, znatno omejiti, osobito, če se bode dalo avtomobilu o pravem času primerno znamenje, naj ustavi.

Na dosedanjih poštah vozovih so bili iz večine napisi samo nemški, in če so bili dvojezični, so djali slovensko na drugo mesto in še tu z manjšimi črkami, kakor da smo mi manjvredni narod. Sedaj je čas, da občine zahtevajo, naj dajo na avtomobile povsod brez izjeme le slovenske napise.

Ker vabijo politične oblasti župane, naj se o vožnji pošte z avtomobili izjavijo, se jim ponuja najlepša prilika, da postavijo vladi odločni in nepreklicljivi pogoj, da dovoli občina vožnjo z avtomobilom v njenih mejah

le tedaj, če bodo napisi na njih samoslovenski. Le v mešanih okrajih n. pr. v Cmureškem in Mahrenberskem okraju se naj na nje denejo dvojezični napisi z enako velikimi črkami in sicer slovensko na prvem ter nemško na drugem mestu. Ta zahteva pa se mora v dotični zapisnik tudi zapisati, drugače nima nobene veljave.

Ne zamudite te lepe prilike, pokazite, da se Slovenci po Vas zavedamo svoje narodnosti. Vi imate moč v svojih rokah, uporabite jo na korist in čast svojega naroda. Ne zanašajte se na državne poslance, ki nimajo v ti zadevi zaslonbe, če se Vi ne oglavite.

V okrajih, kjer so se župani o vožnji pošte z avtomobili že izjavili ter so morebiti na sramoto našo to zahtevo opustili, naj vložijo občine takoj svojo naknadno zahtevo pisмено na katerem državnem poslancu v roke trgovskega ministrstva na Dunaj. Ko so se delale železnice smo to zahtevo v svoji nezavednosti prespali, tokrat bodimo čuječi, saj nam daje člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. vso pravico, svoj jezik čuvati in gojiti, katere pravice nam ne sme nikdo kratiti.

Trgovinske razmere na novih progah državne železnice.*

Mnogo se je že pisalo o novi železnici Jesenice-Trst, največ seveda o naravnih lepotah teh krajev, potem zamudah vlakov in takih rečeh in čitali so se tudi že razni nasveti, na kak način bi se promet tujcev na tej progji, ki je vendar naša, povzdignil in ohranil.

Nekoliko dni še in zopet se izročita prometu dve novi progji, in sicer Jesenice-Rožek-Celovec in Jesenice-Jožek-Beljak. Tudi ti dve progji tečeta po naših tleh in sedaj je zadnji čas misliti, ali niso te progje tudi naravno poklicane, da se na njih razvije in ukrepi slovenska trgovina. Trgovske naše postojanke, Trst za prekmorsko, Celovec in Beljak za inozemsko blago so dosedaj zasedene s trgovci, kateri so Italijani ali pa Nemci vsaj po velikanski večini in si je lahko misliti, da bodo ta tri mesta raztegnila svojo trgovino na nove progje, poleg teh tudi na en del proge Trbiž-Ljubljana, katero je dosedaj zalagala edino le Ljubljana.

Ljubljana v trgovinskem oziru lahko izgubi Gorenjsko vsaj od Radovljic naprej, dočim od novih prog ne pridobi veliko ali pa nič. Bržkone

* Pod čem zaglavjem je prinesel „Slov. Narod“ članek, ki ga v polnem obsegu priobčujemo svojim bralecem:

bode tarifarična daljava proge južne železnice Trst-Ljubljana stavila za Ljubljano take tarife, da ne bode mogla konkurirati s Trstom, ki bode s prekmorskim blagom trgovsko podjarmil progo Trst-Jesenice-Beljak-Celovec. Zatorej je nujna potreba, da se ustanove v Trstu slovenske trgovine in agenture, katere bi potem zalagale Ljubljano in nove progje in bi razen tega morale raztegniti svojo trgovino tudi na Češko, katera je s Trstom v živahni trgovski zvezi.

Beljak in Celovec prideta vsled nove progje tudi bliže na Gorenjsko, in vsled tega bodeta te dve mesti radi svoje bližine in dobre železnične lege brezdvomno zalagale nove progje z inozemskim t. j. dunajskim in češkim blagom (manufaktura, sladkor, spirit itd.). Potniki večjih trgovin teh mest že sedaj pridno obiskujejo nove progje in ponašajo svoje blago in imajo precej sreče.

Slovenska trgovina se mora nastaniti in razviti v Beljaku in v Celovcu, in zatorej na delo, dokler ni prepozno.

Razne težkoče bi gotovo premagala znana solidnost slovenskega trgovca, katera je dobra opora vsakemu novemu podjetju.

V Gorici se slovenska trgovina od dne do dne vedno bolj razvija, in bi bilo želeto le, da bi v tem mestu ljubljanska Kreditna banka odprla filijalko. Slovenski sadjerejci goriške okolice pošiljajo sadje in zelenjavo na vse kraje, tudi tukaj bi bila kaka za druga gotovo potrebna.

Ako sem tukaj imel le trgovino s prekmorskim in inozemskim blagom v mislih, spomniti se moram tudi pri tej priliki naše kupčije s surovinami.

Kranjska dežela je bogata na lesu, mnogo se ga izvažuje, a dobiček, mislim, polni le italijanske žepce. Zatorej bi bilo tudi v tej kupčiji norodno zastopstvo v Trstu prepotrebno.

In nazadnje se mi je še spomniti naravnih blagov, katerih bo na novih progah gotovo obilno, samo iskati jih bo treba in „našel jih boš, če nisi zaspan“.

Mesto Kamnik je gotovo vsakemu znano. V njegovih okolici se koplje tvarina za cement, kaolin in neka rdeča prst, katera se rabi za snajenje kovin. Domačini niso našli ali niso vsaj ceniti znali teh naravnih zakladov, pač pa tuji podjetniki in sedaj so domačini hlapiči teh podjetnikov. To sem samo navedel, da se sprevidi, kolika brezbriznost, ako se odstopi za mal denar zaklad, katerega bi bili lahko domačini deležni.

Čas je še, da se uvažujejo predstoječa dejstva, in držimo se gesla, da dobljena trgovina je dobljena z maga.

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

— **Odsek za volilno reformo** je sprejel v svoji seji dne 24. t. m. po daljši debati § 17 do 21, poslano dr. Tavčar je stavil različne predloge, ki so bili pa vsi odklonjeni.

— **V avtonomijskem odseku** je bila jako živahna debata o razširjenju deželne avtonomije. Poslanec fevdalnega veleposestva g. Sajfert je zahteval naj se postavi vse šolstvo izvzemši edino le vsučilišča v kompetenco deželnih zborov. Starzynski je predlagal samo naj se določi, kaj spada vse pod „deželne kulturne zadeve“ o katerih govori § 12 državnih osnovnih postav. Ministrski predsednik se je izrekel za to, da se Starzynskega resolucija sprejme, da se pa predlog o reviziji ustave odkloni. Nadaljevanje te debate je danes, 26. t. m.

— **Nemški narodni svet za Češko** je izdal oklic na nemško mladino, v katerem jej prav nujno priporoča, naj se uči češki. Tako se menjajo časi, še nedavno bi bili ti gospodje proti vsakemu, ki bi bil to nemški mladini svetoval, nastopili kot proti izdajalcu, danes so prišli sami do pravega spoznanja. Upamo, da si zdrava pamet osvoji čim prej in čim več pristašev ne samo na Češkem, ampak celo pri nas na Štajerskem.

— **O nemški zahtevi**, da se postavno zajamči nemški minoriteti zastopstvo v delegacijah je izjavil nek veljaven češki politik, da te postavne garancije samo češkim Nemcem ne bo mogla vlada izposlovati, ker bi to bil privilegij za češke Nemce. Čehi in Poljaki bi glasovali edino le za tako postavo, ki bi zavarovala tudi Slovence. Čehom in Poljakom, kjer so drugim narodom nasproti v manjšini, primerno zastopstvo v delegacijah, samo za češke Nemce pa tako izjemna postava ne dobi večine v državnem zboru.

— **Pogajanja z Ogrsko** se nadaljujejo v sejah strokovnih komisij v Budimpešti. Ogrji so čedalje manj bojeviti in celo grof Andrassy, ki je bil vedno za to, da se sklene samo pogodba ne carinska zveza z Avstrijo, je mnenja, da pride do pogodbe, ki bo obema državama na korist.

— **Predsedništvo spojenih hrvatskih in srbskih strank v hrvatskem saboru** je poslalo županoma v Split in Dubrovnik telegram, v katerem zatrja oba ta dva hrvatska veljaka, ki sta bila za časa prestolonaslednikovega potovanja po Dalmaciji vsled raznih spletk od visokih krogov užaljena in zapostavljena, svojih simpatij ter pravi: Kdor se maščuje nad vami, se maščuje nad nami. Združeni in edini pa bodemo vse žalitve in napade premogli.

Vnanje države.

— **Rusija.** Vesti o tisti veliki zaroti proti carski rodbini, katere so bile vse novine polne, so preklicane kakor neresnične. To je že navada; kar listi poročajo iz Rusije je po navadi čisto zlagano ali pa tako pretirano, da človek v resnici ne ve, kako malo resnice je na tem. Sedaj poročajo, da si Finci prizadevajo vtiho-tapiti orožje v deželo in da so nedavno vladni organi vstavili neko ladjo na morju ter konfiskovali 3000 pušk, namenjenih na Finsko.

— **V Sofiji** se je sešel 23. t. m. kongres bolgarskih srednješolskih profesorjev, katerega se je udeležilo tudi 105 srbskih kolegov.

— **Nemčija.** Spor o pravu nasledništva na prestolu v Brunsviku še ni rešen. Pravico do prestola ima brez dvoma starejša in mlajša linija vla-

darske hiše Cumberland. Deželni zbor in prebivalstvo v Brunsviku je za svojo vladarsko rodbino vneto, pa cesarska rodbina ima tudi neke pravice na ta prestol, zato bo moral odločiti zvezni svet, komu gre pravica nasledništva — Camberlandu ali Hohenzollerjem.

— **Italija.** V Florenci so bile dijaške demonstracije proti Hrvatom in proti Avstriji. Dijaki so izdali brošuro v kateri pozivajo vse „dobre Italijane“ naj protestujejo proti „hrvatskim barbarstvom“ na Reki. Ob tej priliki so seveda demonstrirali pred avstrijskim konzulatom in vpili: Doli z Avstrijo itd. Otročarije, nevredne akademične mladine.

— **Francija.** V nedeljo 23. t. m. so prečitali v vseh cerkvah pastirski list, kateri odsvetuje katolikom naj ne snujejo verskih združenj ali občin, (kakršne zahteva nova postava.) Nadškof v Bordeaux je v svojem govoru dejal: „Cerkev mirno čaka, kaj ima priti. Duhovniki bodo na prvi poziv, kakor jim to predpisuje papež, zapustili altarje. Čim se pa duhovstvo po naredbi državnih uradnikov oddalji iz cerkva, pojdejo pač na drugo mesto, kjer bodo na pripravljenem kraju čitali mašo. Ako bode treba, zapremo tudi semenišča in semeniščani pojdejo drugam studirat. Jaz sem se odločil zapustiti škofovsko palačo in se preseliti v najeto stanovanje. Obrnili smo se na vernike in sedaj imamo zadostne fonde za potrebe duhovstva.“

Dopisi.

— **Iz Vojnika.** No, ni tako kar si bodi — županovati takemu kraju kakor je naš slavni Vojnik! Treba je za to čisto posebnih talentov, kar pa je glavno — treba je čisto nečloveške pameti in pa še vojnišk „tajč“ je treba znati, ker brez te „šprah“ se pri nas ne da izhajati po dnevi, kaj šele po noči! In čujte, kaj se pripravlja! Pri nas imamo tudi nemško šolo, na kateri se uvede skoro „vojnišk tajč“ kot tretji deželni jezik; poučeval bode naš nad vse ljubljeni in mirni gospod Kasch. — Bilo je tako v mesecu septembru leta 1906., ko se je spravil naš župan na viteški pohod „zu einer frumen Witib“. In šel je v hribe, šel je boj bojevati brez upa zmage in duše kupovat za nemško šolo! Pa očka Tratnik so računali, ženske pa tudi, ki so vam pokazale vrata. Pa ni nesreče brez sreče. Gospod župan, svojo nalogo ste imenitno rešili. Z zlatimi črkami bode zapisano vaše ime v kroniki tržki in v veliki svetovni kulturni zgodovini se bo bralo o vas. Bil je mož, ki je z vso vneto širil nemško kulturo, ki se ni strašil nobenega napora, ki je sopihal čez hribe in doline, lovil slovenske otroke za nemško šolo — in otroci so ostali v nemški šoli neumni. Slava njegovemu spominu!

Slovenske novice.

Štajersko.

— **„Celjska slov. društva“** prirede danes v sredo, dne 26. kimovca t. l. zvečer v gostilni „Nar. doma“ odhodnico g. prof. H. Vodniku, h kateri se slavno občinstvo vljudno vabi.

— **Vabilo na koncert** ki ga priredi pevsko in tamburaškv društvo „Zvon“ iz Trbovlj v nedeljo, 30. kimovca v „Skalni kleti“ pri Celju. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 vin. Ker je čisti dohodek namenjen „Dijaški kuhinji“ v Celju, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

— **Konkurz** je otvorilo okrožno sodišče v Celju o premoženju Karola Glojek, trgovca v Konjicah. — Konkurni komisar: predstojnik okr. sodišča v Konjicah. — Konkurni oskrbnik: dr. Robert Lederer, odvetnik v Konjicah.

— **Izpred porotnega sodišča v Celju.** Dne 21. t. m. so se imeli zagovarjati 19letni Ferdinand Marinšek, 28letni Anton Recnik, 19letni Albin Bobik in 18letni Bernard Bobik. Vsi so doma iz Prelog pri Konjicah. Obdolženi so umora, izvršenega nad Janezom Orosem, ki je preprečil, da ni dobil Marinšek njegove sestre za ženo. Vsled tega se je rodilo tako hudo sovraštvo, da se je sklenil Marinšek osebno maščevati, kar je v družini zgoraj omenjene trojice tudi storil. Marinšek je obsojen na 18 mesecev, a ostali so vsled pomanjkanja dokazov oproščeni.

— **Porotne obravnave v Celju.** Potajitev najdene stvari. 12. t. m. se je zagovarjal Matija Požgaj, posestnik iz Velike Doline zaradi potajitve najdene stvari. Našel je namreč hranilno knjižico posojilnice v Brežicah s 4900 K glasečo se na ime Fr. Zidar. Tega ni povedal drugemu kot svoji ženi in poskusil 19. julija pri posojilnici vzdigniti 200 K. Ker je službujoči uradnik vedel, da je Zidar knjižico izgubil, je Požgaja ustavil in izročil oblasti. Porotniki so potrdili vprašanje glede goljufije in je bil obsojen Požgaj na dva meseca ječe.

— **Uboj.** Dne 13. t. m. se je vršila obravnava zoper Franca Petana in Maksa Krošla, ki sta obdolžena, da sta v nedeljo 10. junija t. l. ubila vžitkarja Janeza Bakšiča. Iz obtožnice posnemamo: 10. junija je šel vžitkar J. Bakšič s svojo družino v gostilno Sinoziška pri Brežicah. Tu so pili in prišlo je do prepira. Prišli so namreč v gostilno fantje sromeljske občine, med njimi tudi obtoženca, Bakšič in njegovi sinovi pa so doma iz zdolske občine. Med fanti teh dveh občin vlada že od nekaj napeto razmerje. Med tem kreganjem je padel naenkrat Franc Petan čez stopnice in se nalahno potolkel, da mu je tekla kri. Dolžil je Janeza Bakšiča. — Proti večerni so se razšli, vendar Bakšičevi so odšli brez očeta, ki je dejal, da bo šel sam in da bo prej doma kot oni. Šel je torej sam in blizu hiše njegovega sina Janeza so ga našli drugo jutro ubitega. Obdolžili so koj Petana in Krošla, ker so ljudje ta dva videli tisti večer, ko se je uboj izvršil, iti pozno zvečer po oni poti. — Obravnava je bila jako burna. Obtoženca vse tajita. Maks Krošel pa pravi, da ni pri pravi pameti in da se na nič ne spominja. Poleg tega je prišlo na sodnijo anonimno pismo, v katerem se govori, da so rajnega ubili lastni sinovi, predvsem sin Janez, s katerim sta se jako slabo razumela. Slednjic je državni pravdnik predlagal, da naj se obravnava preloži, 1. da se Krošla opazuje, če je res zmešan, 2. da se pokliče Janez Bakšič kot prič. Sprejeto. — O obravnavi bomo še govorili.

— **Požig in nevarno žuganje.** V petek, dne 14. t. m. je stal pred tukajšno poroto Josip Lešek radi nevarnega žuganja in požiga. Iz obtožnice posnemamo: Dne 2. avgusta t. l. je vzel Josip Lešek, posestnik v Osevnici pri Teharjih sekuro ter z njo pretel svoji ženi in otrokom ter sosedu Storu, češ, da jim bo že pokazal. Sploh je živel Lešek s svojo družino v jako slabem razmerju. Dve njegovi hčeri imata nezakonske otroke. Mati je vedno držala s hčerami in to je očeta jezilo tako, da se je udal pijači in da je večkrat pretel, češ, da bo

napravil enkrat vsemu konec itd. Dne 12. avgusta t. l. je prišel domov, a našel ni nikogar domačih, ki bi mu bil skuhal kosilo. To ga je silno razjezilo. Še tisti dan okolu ene je začelo goreti Lešekovo posestvo in ljudje so koj prihiteli gasit. Lešeka ni bilo in vsi so takoj mislili, da je on požigalec. — Ta je šel med tem v Celje k orožnikom, kjer je povedal, da se mu je zgodila nesreča ter pristavil: „Vedno tako ne bom plačeval asekurance!“ To je bilo sumljivo in orožniki so ga izročili sodniji.

— **Lešek se je takole zagovarjal:** Kar se tiče Stora in moje družine, je takole: 2. avgusta sem šel s sekuro k sosedu drva cepit. Bil sem že pijan in jezen. Na poti me sreča Stor ter me nahnuli, kam hočem s sekuro. To je storil dvakrat, jaz pa sem mu rekel, da naj bo tiho, če ne, ga bom, in pri tem sem nameril nanj sekuro. 12. avg. sem šel v Celje in kupil 1/4 kg špeha, spil nekaj žganja ter se pijan vrnil domov. Razjezilo me je, da ni bilo nikoga doma, ki bi mi pripravil obed. Pristavil sem torej sam nekaj krompirja in dal cvrti špeh. Med tem sem spravil kravo, ki je prišla v brajdo, v hlev. Ko se vrnem, je prišel ogenj v ponev, kjer je bil špeh, tako, da ta začel goreti. Prijel sem urno ponov ter izlil mast v škafo, ki je stal v kuhinji. Pri tem pa je švignil plamen visoko v dimnik, ki je bil lesen in tako je nastal ogenj. — Porotnikom sta se stavili dve vprašanji: 1. Ali je obdolženec kriv, da je zažgal lastno hišo v hudobnem namenu s tem drugim škodovati? 2. Ali je obtoženec kriv nevarnega žuganja proti Storu in svoji rodbini s hudobnim namenom jih zbežati. Prvo vprašanje so zanikali, drugo potrdili. Vsled tega je bil Josip Lešek obsojen na dva meseca težke ječe, postrežene s postom vsakih 14 dni.

— **Pevski zbor v Šmartnu na Paki** obhaja letos 10letnico svojega obstanka, zato priredi dne 30. t. m. veselico na vrtu g. Fr. Pirtoška z sledečim sporedom: 1. Pozdrav gostov, 2. Slavnosten govor, 3. Gledališka predstava: „Kje je meja“, 4. Pev. mešanega in moškega zbora, 5. S. čolov. Med posameznimi točkami udarjajo slavni Petrovški tamburaši. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vse prijatelje slovenske pesmi in posebno pa še pevska društva vabi k obilni udeležbi najuljudnejše pevski zbor.

— **Tatovi po hmeljiščih** so imeli zlasti takrat dobro letino, kadar je imel hmelj visoko ceno. Tako tudi letos. To rokodelstvo je bilo čisto lahko in malo nevarno, ker se je tat precej lahko skril zlasti v obsežnih hmeljiščih. Orožništvo je tatove stalno preganjalo in zasledovalo, a šele minoli teden se je posrečilo orožnikom Erjavcu in Rizmalu šest takih ptičk dobiti v roke. Pravi se, da sta bli Erjavc in Rizmal več kot cela dva dni v službi samo zaradi zasledovanja hmeljnih tatov. Med zasačenimi so baje tudi sinovi boljših rodbin.

— **Razstava sadja v Mozirju.** Dne 30. septembra se priredi v šolskem poslopju v Mozirju krajevna sadna razstava. Namen te razstave je v prvi vrsti ta, da prebivalstvo vidi in spozna najboljše in najbolj priporočljive sadne vrste, kakoršnjih se je v zadnjem desetletju tukaj prav mnogo zasadilo in katere tudi v tukajšnjem planinskem obnebu nepričakovano lepo vspevajo. Sploh pa bi se naj tudi tem potom med prebivalstvom vzbujalo zanimanje za povzdigo velevažnega sadjarstva. Vsi prijatelji umnega sadjarstva se torej vabijo, da si razstavo, h kateri je vstop brezplačen, ogledajo. Sadni kupci dobro došli!

— Zaročil se je g. Oton Stepic kr. davčni pristav v Šmarju pri Sahz gospico Melito Žuraj. Čestitamo!

— **Stekel pes ogrizel šest oseb.** Petek dne 21. t. m. je v smeri od Lj. ozioroma Dobjega pritekla št. Jurju večja psica, na koji je bil prvi pogled opaziti steklino. Na je bežala iz št. Jurja v Štore od proti Teharjem. Kar ji je prišlo vse je obgrizla. Kolikor dalo dognati, je obklala šest Ljudstvo po vaseh je za to zveč bilo nemalo razburjeno. V ali se je pa sin tovarniškega ravlja Jelleka spravil primerno znan na zasledovanje psice. V resno je došel na poti med Štorami Teharji, ter jo ustrelil. Obgrizenim so rane najprej v celjski bolnišnici izprali, potem pa poslali v zdravje zavod na Dunaj. Takoj se razglasil pasji kontumac za mesto in prizadete občine.

— **Za pogorelec v Radmirju** so slededeči gospodje Savinskemu podpora: Radivoj Tušak, Sv. Jurju v Slov. goricah 10 kron, Jurij v Bruku 10 kron, Josip Praznik, Marie 10 kron. Vsem darovalcem v pogorelec presrečna zahvala in hvala!

— **III. izkaz darov za pogorelec Radmirju v Savinjski dolini.** Anton Turnšek, trg. Rečica 10 K. Darovanje pri župnijski cerkvi Francišek 142'22 K. 34. Dr. Francšek, državni poslanec Maribor 20 K. Matija Krajnc, Gornjigrad 2 K. Franc Kofenc, posestnik v Juvanji 10 K. 37. Iz Ljubnega po c. kr. ekspoz. 17'58 K. 38. Žup. urad Sv. Martin po c. kr. ekspoz. 20 K. 39. Žup. urad Sv. Martin za Dreto po c. kr. ekspoz. 32 K. 40. Žup. urad Rečica po c. kr. ekspoz. 138'47 K. 41. Tone Križič, c. kr. poštni uradnik 4 K. 42. Peter Wudler, nadučitelj Ljubno 10 K. 43. Turnšek Anton, trgovec Našice 20 K. 44. Franc Ks. Petek, trg. uradnik 20 K. 45. Stegenšek Avgustin, mesar Maribor 10 K. 46. Štefan Schitsch, c. kr. eksp. urad. Mozirje 10 K. 47. Dr. Majer, odvetnik v Šoštanj 10 K. 48. Ulčnik Martin, župnik Doliču 4 K. 49. Kallan Franc, posestnik v Trbovljah 3 K. 50. Darovanje pri župnijski cerkvi Sv. Frančiška 51'53 K. 51. Posojilnica v Celju 10 K. 52. Dr. Juro Hrašovec, odv. v Ljub. 10 K. 53. Fischer, župnik v Marju 3 K. 54. Marija Zdravijo v Marju 1 K. 55. Ferdo Žgank v Morav. 2 K. Do sedaj skupaj nabranega 132 K 40 vin. Srčna hvala!

Odbor za pogorelce v Radmirju.
Josip Terčak, Gregor Dupelnik, nadučitelj, župnik.

Ignacij Strmecki,
učitelj.

— **Nemške predrznosti.** Občinski svet mesta Slov. Bistrica se je v seji 17. t. m. izrekel proti sedmemu slovenskemu mandatu, zahteval, da se ga odstrani in je od posl. Wastiana zahteval, naj zahteva samostojno stališče Galicije.

— **Nemška šola v Ormožu** ima letos 224 otrok. Na novo jih je vstopilo 54. Če se pomisli, da šteje Ormož okoli 590 takozvanih Nemcev (prav raznarjani), je to število nemških otrok zelo čudno. Odkod se jemljejo? Ali nihče ne pazi na slovensko dečo, da se nam ne potujči?

— **Novo lekarno** nameravajo ustanoviti v Rogški Slatini. Prošnje za podelitev koncesije je vložiti do 20. oktobra t. l. pri okr. glavarstvu v Ptuj.

— **Samomor.** V Mariboru je skočila z broda v Dravo 18letna hči nadzornika Pavla Smazek in izginila v valovih.

— **600 K je zakegljal** v Mariboru 26letni Franc Kokol iz Majšperga pri Ptuj. Dva neznanca sta ga spravila k tej igri, kjer je veljal vsak metljaj 10 K. Kokol pride pred sodišče, ker je zaigral pri tem 350 K, ki so bile last firme, pri kateri je Kokol uslužben kot trgovski potnik.

— **V konkurz** je prišel v Gradcu mizarski mojster Jernej Srebotnik.

— **Na tifusu** je obolelo v Gradcu doslej sedem vojakov 27. pešpolka. Umrli je infanterist Albin Stöckl.

Kranjsko.

— **Volilna reforma in mestni občinski svet.** V nedeljo se je udeležilo shoda, ki so ga sklicali socijalni demokratje, okolo 200 oseb. O volilni reformi za mestni občinski svet je govoril sodrug E. Kristan. Dejal je, da izgovor, da mestni zbor ne more za volilno reformo nič storiti, ne drži, kajti čeprav ima odločitev deželni zbor v rokah, je to vendar vse kaj drugega, ali predlaga reformo sam mestni zbor (v svoji stvari) ali če jo predlaga katero si bodi društvo. Dunajska občina tudi ni čakala, da bi jej deželni odbor vsilil nov občinski red, ampak je sama izdelala načrt po volji mestnozbornske večine ter ga deželnemu zboru predložila. Tako naj bi storil tudi ljubljanski mestni zbor. Čas je, da se volilna pravica tako razširi, da bodo v mestnem zboru zastopani vsi stanovi. Ljubljanska draginja postaja že vsem neznosna, živila, stanovanja, vse je že za vse stanove predrago, na mestno gospodarstvo tudi vse zabavlja, zato bode v interesu vsega prebivalstva, da se volilni red tako spremeni, da bodo v bodoče v mestnem zboru zastopani vsi stanovi. Pred leti bi se bili delavci zadovoljili s splošno kurijo, danes pa se ne zadovolje več s tem in zahtevajo tudi za občinski svet splošno in enako volilno pravico in sicer po proporcionalnem sistemu.

Sprejeta je bila tale resolucija:

Današnji shod poziva predsedništvo, da naznani občinskemu svetu soglasni sklep, zahtevajoč od občinskega sveta, da izpolni svojo dolžnost napram prebivalstvu in da spravijo brez odlaganja v tir delo o volilni reformi in sicer v smislu splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice s proporcionalnim sistemom.

— **Mestna mlekarja v Ljubljani.** Pričetkom prihodnjega meseca konča eno leto, odkar je mestni magistrat uvedel prodajo mleka v lastni mlekarni. Do 1. septembra t. l. se je iztočilo v mestni mlekarni 406.652 l mleka. Ker se je izkazalo, da je bila ta akcija mestnega magistrata v veliko korist mestnemu prebivalstvu, saj se je na ta način omogočila občinstvu dobava zajamčeno pristnega polnega mleka po primerni ceni, je poskrbel mestni magistrat, da se bode še nadalje v istem prostoru na mestnem magistratu pod magistratnim nadzorstvom prodajalo mleko iste kakovosti od iste mlekarne, ki je do sedaj zalagala prodajalno z mlekom. Zajamčeno polno mleko prodaja se tudi zanaprej po 16 h liter ter se mleko na željo dostavlja tudi na dom. Dosedanji odjemalci blagovolijo naj takoj prigrasiti pri mestni mlekarni, ako žele prejemanati mleko še nadalje, novinaročniki naj se pa istotam čim preje oglase, da se more določiti za vsak dan potrebno množino mleka.

— **Za knjižnico „Prosvete“**, ki se otvori dne 30. t. m. v Kranjski gori, je daroval g. dr. I. Demšar 20 K. Da bi našel obilo posnemovalcev!

— **Razmere na idrijski rudniški ljudski šoli** so še vedno najslabše in nič ne kaže, da bi se tako kmalu zboljšale. Novo šolsko leto se je otvorilo s poldnevni poukom, razredi so z nad 80 učenci prenapolnjeni, učnih moči primanjkuje, na dekliskem oddelku se ni otvoril 8 razred, kakor se je pričakovalo. Lepa perspektiva, za novo šolsko leto. In k takim razmeram naj bi molčali, zato ker vzdržuje to šolo bogati c. kr. rudniški erar. Hočemo imeti šolo dobro, kakršna mora biti, pa naj jo vzdržuje ta ali oni!

— **Idrijski rudniški erar** skopari tam, kjer bi to najmanj smelo biti, pri zdravniški pomoči svojemu delavstvu. V tem oziru so pritožbe na dnevnem redu in čujejo se naravnost nečuvne stvari. Znano je, da imajo rudniški zdravniki najtežje stališče; če zapišejo delavcu količkaj dražje zdravilo, pa se morajo zagovarjati pri rudniškem ravnateljstvu, ki bi najraje videlo, da bi se delavstvo zdravilo s pobarvano vodo. Delavstvu se dalje nočejo izdajati nakaznice za bolnišnico. Neki rudar je bil pri specialistu za očesne bolezni, dr. Bocku v Ljubljani, in ta ga je priporočil za vsprejem v bolnišnico, a okrožni zdravnik, ki nadomestuje rudniškega zdravnika, mu v Idriji ni hotel izdati potrebne nakaznice. Ako že rudniško ravnateljstvo ne pozna svoje dolžnosti napram svojemu delavcu, naj vsaj zdravniki brez ozira na zgoraj postopajo človekoljubno z bolnim delavstvom.

— **Dolenjske novice.** Na Krškem se bode ustanovil „Sokol“; dotična pravila je deželna vlada že potrdila. — V ondotno meššansko šolo je letos vstopilo 96 učencev. — Službo je tu nastopil okrajni glavar g. Tekavčič, ki je prišel iz Litije. — V Kostanjevici bodo te dni otvorili in blagoslovili novo krasno šolsko poslopje za 5. oziroma 6 razredov. — Iz Metlike je izginil ondotni notar Globočnik. — S trgatvijo, ki obeta povsod veliko dobrega vina, kjer ni bilo toče, pričelo se je že tu in tam.

— **Novice iz krškega okraja.** Na Krškem razširjajo bolnišnico. Kot sekundarij bo nastavljen dr. Trenz, sekundarij v ljubljanski bolnišnici. — Na Raki so otvorili vodovod, ki ga je izvršila neka moravska firma. Vodovod daje obilo vode tej vasi in nekaterim sosednim krajem. — Pri Sv. Duhu so v novem šolskem posloju otvorili dvorazredno šolo, ki se razširi drugo leto na tri razrede. Druga učna moč je učiteljica, gdč. Josipina Jerman iz Krškega. — Na Bučki je praznoval 40letnico mašništva g. župnik Kutnar. Graščino Radoljo, kjer so bile pred leti nune Magdelanarice, ki so sedaj v Studenicah pri Poljčanah, kupili so od g. Kavška trije kmetje.

Koroško.

— **Podporno društvo za slovenske dijake koroške.** Oni koroški vseučilišniki, kateri žele podpore, naj vložijo svoje prošnje na „Podporno društvo za slovenske dijake koroške“ do 15. oktobra t. l. pod naslovom J. Scheinigg c. kr. profesor, Celovec.

— **Slovenske občine pozor!** Mestna občina Velikovec je v zadnjem času začela kolekovati vse svoje zunanji uradom odposlane dopise s kolkom Súdmarke in Deutscher Wehrschatz. Dolžnost vsake slovenske občine je, da kolekuje vse svoje dopise z narodnim kolkom družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Vsenemci v Velikovecu.** Našim Nemcem se kaj slabo splečuje, da so klicali na vsa dobro plačana in uplivna mesta tako zagrizene in odločne pristaje vsenemške stranke. Sedaj, ko so

trdni dovolj, so postali drzni in hočejo vse dobiti v roke. Župana Pinteriča in poslanca Gražhoferja so tako napadli in raztrgali v svojih listih, da sta ta dva pač lahko rečemo, politično mrtva. Na njih mesto stopijo pa somišljeniki onih, katere sta ta dva sama nekdanj klicala v mesto. Tako se svet obrača.

— **Zborovanje v Grebinjskem Klostru** 16. t. m. Ker so Slovencem prostor za zborovanje odpovedali, se je vršil shod v župnišču g. Kindlmana v Klostru.

Prvi je govoril dr. Brejc. Konstatiral je, da v kljub skrajno neugodnim razmeram Slovenci vendar le tudi na Koroškem napredujejo. Nemci so vstvarili tak deželni volilni red, da je Slovencem mogoče izvoliti enega samega poslanca v deželni zbor. S tega sklepa vlada, da nas ni toliko, kolikor pravimo in nam krati pravice. Če pa hoče vedeti koliko nas je in kake so naše zahteve in naše težnje, naj se o tem prepriča na naših shodih, tu bo slišala in videla resnico — v deželnem in v državnem zboru nam je nemška prekanjenost preprečila nastopiti s primerno močjo in v primernem številu. Nova volilna postava za državni zbor bi bila za nas tudi skrajno krivična; zoper to protestujemo z vso odločnostjo, ker se ne damo živi pokopati. Naši kranjski bratje so nas v tem vprašanju zapustili — in če ne spremene svoje taktike in če se složno in odločno ne upro nameravani krivci — morali bi je imenovati svoje izdajalce.

Govornik se obrača tudi proti predlogu poljskega poslanca Starzynskega, po katerem bi se razširila moč deželnih zborov in omejila oblast državnega zbora. Ako bi se to zgodilo bi deželni zbori v naročnih šolskih rečeh odločali z absolutno veljavnostjo. To bi bilo pa za nas Slovence, ki smo tako razkosani, da spadamo v področje nič manj kot šestih deželnih zborov, pogubno, ker bi bili na Koroškem, Štajerskem in v Istri izročeni na milost in nemilost nemški, oziroma italjanski večini. Z obzirom na to, ne smejo naši poslanci glasovati za razširjenje deželne avtonomije.

Potem je govoril msgr. Podgorec o združništvu ter spodbujal navzoče, naj poučujejo svoje sosede ter je navajajo z besedo in zgledom k napredku.

Konečno je poročal posl. Grafenauer o delovanju deželnega zbora.

Nato je bila sprejeta ta le resolucija:

Na shodu v Grebinjskem Klostru zbrani odobravamo sklepe celovškega zaupnega shoda, zlasti pa terjamo iznova, da slovenski poslanci v državnem zboru z vsemi sredstvi, tudi z obstrukcijo, strmoglavijo volilno reformo, če se ne doseže še drugega mandata za koroške Slovence.

Z vso odločnostjo in ogorčenostjo protestujemo zoper vsakatero razširjanje delckroga deželnih zborov na polju šolstva in glede narodnih in jezikovnih vprašanj, ker bi se tako na milost in nemilost izročilo narodno manjšino nasprotni narodni večini; pozivljamo slovenske poslance, da v tako razširjanje kompetence deželnega zbora pod nobenim pogojem ne privolijo.

Primorsko.

— **Protestni shod političnega društva „Edinost“ v Trstu.** Dne 23. t. m. sešlo se je na tem shodu nad 1000 ljudij, da glasno in odločno protestujejo proti krivicam, katere bi nameravana volilna reforma prizadela koroškimi Slovencem. Govorili so dr. Slavik, dr. Rybač, g. Jos. Mandič in koroški poslanec Grafenauer. Sprejete so bile resolucije:

1. Tržaški Slovenci zbrani na shodu dne 23. septembra 1906, izrekajo svoje žive simpatije koroškim Slovincem in njihovim neustrašenim voditeljem ter obsojajo krivične napade na njihovo redoljubno delovanje.

2. Obžaluje dosedanjo popustljivost Slovanske zveze glede vitalnih interesov koroških Slovencev, poziva shod vse jugoslovanske poslance, naj z vsemi dopustnimi sredstvi izposlušajo tem našim zanemarjenim rojakom tako razdelitev volilnih okrajev, ki tudi njim, tretjini koroškega prebivalstva, omogoči primeren zastop v državnem zboru.

Glede spremembe volilnih okrajev in dvetretjinske večine sprejeta resolucija se glasi:

„Tržaški Slovenci, zbrani na javnem shodu dne 23. septembra 1906., zahtevamo najodločneje od vseh slovenskih poslancev, naj z vsemi možnimi sredstvi parlamentarnega boja, — in naj bi bilo tudi z obstrukcijo, preprečijo vsprejem po koaliranih Nemcih zahtevane dvetretjinske večine pri spremembi volilnih okrajev.“

Na shodu je spregovoril tudi socialni demokrat Milost ter v imenu svoje stranke priporočal zborovalcem naj ne silijo svojih poslancev v obstrukcijo proti volilni reformi tudi če bi se potom kompromisov ne dala Slovincem v prilogo popraviti.

— Slovenska mestna šola Podturnom ostane taka kakoršna zadnja leta, to je brez otrok. Vpisal se letos ni niti eden! Ali abstinenca nam ne bo nič koristila. Slovenci v Gorici bi se morali požrtvovalno, organizirano lotiti dela za to, da bi dosegli tako rešitev, ki bi bila za nas povoljna. To pa bi se dalo doseči le, če bi se slovenski starši zedinili ter vpisali vsi, brez izjeme, svoje otroke v slovensko mestno šolo Podturnom. Če bi se to zgodilo, bi se pokazalo, da je šola nezadostna, storiti bi se mogli potem takoj odločilni koraki na namestništvo in ministrstvo, in morali bi doseči to, da pridemo vendar enkrat do poštene slovenske mestne šole v Gorici, ki bi stala na primernem kraju. Zato bi bilo treba enotne, premišljene akcije, ki bi morala vspeti. — To je „Domovina“ že pred dvema mesecema svetovala, ko je bilo še dovolj časa premisliti vso stvar še pred vpisovanjem, pa iz pogrešene doslednosti ostane vse pri starem; narod ima pa dvojno škodo: Št. Rok bo kmalu čisto fur-lanski — in ena z našim denarjem plačana in vzdrževana šola — je prazna! Da mestni magistrat vzdržuje to šolo z davki slovenskih meščanov goriških, to menimo bo vendar vsakemu jasno — in da je vsled tega prazna slovenska šola potrata narodnega premoženja — pač tudi. Pa molčati treba — radi doslednosti.

— Izzivauje. V Gorici se namerava napraviti električni tramvaj, ki bo vozil od postaje bohinske železnice skozi mesto na južni kolodvor. Mestni očetje so dolgo študirali to vprašanje in končno prišli do prepri-

čanja, da ne kaže sprejeti tega podjetja v mestno upravo. Zato se je pa osnoval odbor, ki bode to idejo uresničil, ker je naprosil naš slavni magistrat za tozadevno dovoljenje. Italijanski listi prinašajo že dneve zaporedoma pogoje, pod katerimi je bilo dano dotičnemu odboru zahtevano dovoljenje.

Naravno je, da so v tem osnovalnem odboru sami Italijani, in če bi isti gotovo ne dobil od naših italijanskih mestnih očetov dovoljenja za izvršitev tega podjetja. Naravno je tudi, da ta italijanski odbor bode imel pravico nastaviti pri tem podjetju take ljudi, ki so njemu po godu. Toda to ni bilo mestnim očetom dovolj, marveč v pogodbo so sprejeli še sledeči pogoj: „Podjetništvo je vezano sprejemativslužbo za vse različne opravke brezizjemno samo osobjeitalijanske narodnosti ter dati prednost goriškim meščanom. Mesto si pridržuje pravico dovoljvati podjetništvu, da sme izjemoma sprejeti v službo tudi posamezne uslužbenice druge narodnosti, to pa le provizorno in za omejen čas, kateri določi mestna uprava od slučaja do slučaja, na zadevne pismene prošnje podjetništva, če to dokaže, da mu ni bilo mogoče dobiti italijanskih uslužencev. Mesto si pridržuje pravico po svoji razsodnosti odbiti take prošnje, ne da bi moralo navajati razloga za to.“

Taka pogodba je pač najnesramnejše izzivanje goriških Slovencev, ki tvorimo skoro polovico goriškega avtonnega mestnega prebivalstva in ki so v Gorici prav tako domačini, kakor so Italijani. Proti takemu nesramnemu izzivanju protestujemo najodločneje ter pozivljemo vladu, da take pogodbo razveljavi.

— Okrajni komisar extra statum je imenovan namestništveni koncipist V. Treo v Sezani. — To imenovanje je pač presenetljivo — ker je sledilo kmalu za brezobzirnim nastopanjem koncipista Treota proti slovenski zastavi na Krasu povodom otvoritve nove planske železnice ter za vse obsodbe vrednim ravnanjem s kraškimi župani. To imenovanje se smatra za pohvalo in plačilo namestništvenemu uradniku, ker se je pokazal pravega birokrata in neprijatelja Slovencev. To je še toliko očitneje, ker je imenovan extra statum. Niso mogli čakati, da bi bil avanziral po redu, ampak extra statum je imenovan. Prav mudilo se je na tržaškem namestništvu dati s tem imenovanjem breo Slovincem! Cel Kras je bil ogorčen radi nastopanja Treotovega, v časopisih je bilo v najostrejšem tonu ožigosano Treotovo ravnanje — sedaj pa ga je javno plačalo namestništvo z imenovanjem komisarjem extra statum. To je naravnost izzivanje Slovencev in žaljenje. Kdor postopa grdo s Slovenci, kdor jih žali in zaničuje, ta ima še vedno v naših de-

želah neverjetnosti pričakovati za to mastno nagrado. Kaj tak veter bo vel odslej iz namestništvene palače v Trstu, v kateri reziduje „rdeči princ“? Kaj pravijo k temu naši poslanci?

Svetovne vesti.

— **Kedaj bomo porabili in posekali vse gozdove?** Kakor je gotovo, da bomo porabili in požgali ves premog, kolikor ga je še v zemlji, tako gotovo bomo porabili tudi vse gozdove, ki še pokrivajo dober del zemlje. Mnogo dežela, ki so še pred kratkem imele neizmerne gozdove, ne morejo danes več pokrivati iz svojega, svojo lesno potrebo. Nemčija uvaža za 276 milijonov mark lesa na leto, Anglija za 455 milijonov, Francija za 1128 milijonov, Belgija za 816 milijonov, Italija za 248 milijonov, Španija za 24 milijonov. Samo pet držav je v Evropi, ki imajo več lesa, nego ga same potrebujejo in sicer Avstro-Ogrska, ki ima 20 milijonov hektarjev gozdov in eksportira za 160 milijonov mark lesa. Švedska ima tudi skoro toliko gozdov in tolikošen eksport, Rusija ima 160 milijonov hektarjev gozdov in eksportira za 125 milijonov mark, Finska eksportira za 72 in Norveška za 60 milijonov mark. V Ameriki izvažajo Zjedinjene države za 1176 mil. mark, Kanada (angleška kolonija) ima sama 320 milijonov hektarjev gozdov, torej več nego cela Evropa skupaj.

— **Oropana pošta.** Med Jaworskim in Czankowim v Galiciji so neznanim možje vstavili poštni voz, zvezali postiljona ter pobrali 5000 kron, rekomandirana pisma in pošiljatve.

— **Napoleonovi izreki.** Človek mora biti močan, da more biti dober. Slabotni značaji tičijo neprestano v strahu, sumu in nezaupnosti. — Da ljubim moč, toda ljubim jo kot umetnik. Ljubim jo, kakor ljubi godbenik gosli, da jim izvabi glasove, blagodneče melodije. — Francoze mora vladati železna roka z zametno rokavico. — Polje obdelavati je pravi človeški poklic. — Moji sovražniki so me prisilili, da prebijem svoje življenje na bojiščih; napravili so me, ki sem imel pred očmi le blagor miru, za vojnega demona. — Zmago odločujé bolj moralna moč, kakor pa število. — Nekaj čudnega je, kako oblast imajo besede do človeka. Vladaarji morajo zato vedno zelo paziti na svoje besede.

— **Zvišanje cene za bakrenovalčne in svinčene izdelke.** Kartel avstro-ogrskih tvrdk za izdelovanje bakrenih predmetov je od 12. t. m. zvišal za izdelke iz bakra cene za 10 kron pri 100 kg. Istotako so avstrijske tovarne za svinčene izdelke zvišali cene za svinčene cevi in plošče pri 100 kg za 2 kroni.

— **Zveza nižjeavstrijskih mesarjev** je pozvala vladu, naj takoj odpre meje za uvoz živine iz Srbije, ker domači živinorejci tako dvigajo cene živini, da srednji stanovi ne morejo uživati mesa.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, vojaščine prost. z dobrimi
se sprejme 20. oktobra t. l.
Prednost imajo tisti, kateri so dovršili
šolo ter so zmožni knjigovodstva in
dence v slovenskem in nemškem jeziku.
Ponudbe sprejema

JANKO POPOVIČ, Cerknica pri Ra

NAZNANILO!

Na pletarski šoli pri Sv. Barbari v Ra
se začne 1. vinotoka

2. šolsko leto

ki bode trajalo **7 mesece**
t. j. do 30. malega travna 1907.

Sprejemajo se dečki, ki se
dobrim uspehom dovršili ljudske
Fouk je brezplačen in
vsak delavnik od 8. ure zjutraj
5. ure popoldne.

Oglasiti se je pri vodji pletarske
pouka g. **Ant. Ogorec**
ki sprejema tudi naročila na
pletarske izdelke.

Od dne 1. novembra t. l.
se da v najem

trgovina

na Ponikvi št. 24, ki že več let obstaja.
Kdor želi to prevzeti, naj se v kraški
zglasi pri **Fr. Podgoršek**
posestniku na Ponikvi št. 24.

1 meblovana

soba

eventualno s hrano za enega gospoda ali
jaka se takoj odda. Naslov se izve pri
(512) **upravnistvu tega lista.**

Trgovskega

pomočnik

starejšo moč, izvežbanega v vseh strokah
trgovine mešanega blaga, sprejemata

NORBERT ZANIER & S
(516) Sv. Peter, Savinjska dolina

Sprejme se priden

učenece

poštenih starišev, v trgovino z
(517) šanim blagom pri tvrdki

K. Werli, Cerknica Kranjske

Priloga se p. n. gg.
duhovnikom, slav. učiteljstvu, pisateljstvu in
p. n. občinstvu za vsa-
kovratno izvrševanje
tiska od navadne do
najmoderneje oblike.
Motorni, oz. električni
obrat. Najmoderneje
orke. Najnovejši stroji.
Hitra in okusna izvr-
šitev tudi največjih del.

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne
diplome. Dalje uradne tiskovine, kuverte, račune,
pismene papirje, cenike, etikete, bolete, jedilne liste,
časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne
liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne
liste, razglednice, vizitke, poročna naznanila, va-
bila, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete,
vožne liste, mrtvaške liste, hranilne knjižice, za-
družne knjižice, posejilniške tiskovine, računke
skepe, vse šolske tiskovine, izpričevala, sprejem-
nice, tabele, tiskovine in vse potrebščine za urade
ter sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari.

ZVEZNA TISKARNA